

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठ
माननीय न्यायाधीश श्री वैधनाथ उपाध्याय
फैसला

०७०-सी-०६८०

मुद्दा :- निषेधाज्ञा ।

सप्तरी जिल्ला, लालापट्टी, गा.वि.स. वडा नं. ५ बस्ने नन्दलाल खंग १	} पुनरावेदक रिट निवेदक
<u>विरुद्ध</u>	
सप्तरी जिल्ला, लालापट्टी गा.वि.स. वडा नं. ५ बस्ने स्व.भनु खंगको छोरा चौधरी	} प्रत्यर्थी विपक्षी
खंग १	
ऐ.ऐ. बस्ने स्व.मुसहरु खंगको छोरा अशोक खंग १	
ऐ.ऐ. बस्ने ऐ. को छोरा सन्तोष खंग १	

सुरु फैसला गर्ने: माननीय न्यायाधीश श्री टेकराज नेपाल

माननीय न्यायाधीश श्री पवन कुमार शमा

पुनरावेदन अदालत राजविराज ।

पुनरावेदन अदालत, राजविराजको मिति २०७०/३/२ को आदेश उपर न्याय प्रशासन
ऐन, २०४८ को दफा ९ बमोजिम पुनरावेदन दायर हुँन आएको प्रस्तुत मुद्दाको सङ्क्षिप्त तथ्य
र ठहर देहाय बमोजिम छ :-

१. तथ्य खण्ड :

१.१ रिट निवेदकले पुनरावेदन अदालत राजविराजमा दाएर गरेको रिट निवेदनको संक्षिप्त
व्यहोरा :

मेरो बुबा स्व. गजाधर खंगको नाउँमा दर्ता रहेको जिल्ला सप्तरी गा.वि.स. लालापट्टी
वडा नं. ५ मौजे लालापट्टी अन्तर्गतको सर्वे नभै गाउँ वलकभित्र रहेको मेरो वासस्थानको डगर
सो पूर्व नथी, सो पश्चिम दक्षिण उत्तर अर्द ३/७ तुल ३/४ क्षेत्रफल ०-०-१३ जग्गा बुबा

छउन्जेल बुबाले र बुबा स्वर्गवास भएपछि मैले हक भोग चलन गरिरहेको थिएँ । मिति २०६९/११/३ गते विहान ८/९ बजेको समयमा विपक्षीहरु उक्त मेरो जग्गा नापी नक्सा गर्न जवर्जस्ती प्रवेश गरी, पक्की घर बनाउने सम्भावना रहेकोले उक्त मेरो जग्गामा कुनै पनि निर्माण कार्य नगर्नु नगराउनु, जग नखन्नु, पिलर खडा नगर्नु भनी विपक्षीको नाममा निषेधाज्ञा आदेश जारी गरिपाउँ । साथै प्रस्तुत मुद्दाको टुङ्गो नलागुन्जेल तत्काल पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ३३क बमोजिम सोही व्यहोराको विपक्षीको नाममा अन्तरिम आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने व्यहोराको निवेदकको निवेदन माग रहेको ।

१.२ पुनरावेदन अदालत राजविराजबाट मिति २०६९/११/९ मा जारी भएको प्रारम्भिक आदेश :

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको माग बमोजिम आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? माग बमोजिमको आदेश जारी हुनु नपर्ने कुनै आधार कारण भए सबूद प्रमाण सहित म्याद सूचना पाएका मितिले बाटाका म्याद बाहेक १५ दिनभित्र आफैं वा आफ्नो कानून बमोजिम प्रतिनिधि मार्फत लिखित जवाफ पेश गर्नु भनी आदेश र निवेदनको प्रतिलिपि समेत साथै राखी विपक्षीहरुका नाममा म्याद सूचना जारी गरी लिखित जवाफ परे वा अवधि व्यतित भएपछि नियमानुसार गरी पेश गर्नु । अन्तरिम आदेश समेत माग गरेकोतर्फ विचार गर्दा जिल्ला सप्तरी गा.वि.स. लालापट्टी वडा नं. ५ स्थित गजाधर खंग नाउँको डगर सो पूर्व नथि सो पश्चिम दक्षिण उत्तर अर्द ३/७ तुल ३/४ क्षेत्रफल ०-०-१३ जग्गामा यो निवेदनको टुङ्गो नलागेसम्म कुनै पनि निर्माण कार्य नगर्नु नगराउनु भनी पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को विषय ३३(क) बमोजिम विपक्षीहरुका नाममा अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ ।

१.३ विपक्षीहरुको तर्फबाट पुनरावेदन अदालत राजविराजमा पेश भएको लिखित जवाफको व्यहोरा :

निवेदन दावीको जग्गाको विषयलाई लिएर निवेदकले आफ्नो आमाको वारेस स्वयं भएर दक्षिण पश्चिम कुनाबाट ०-०-५ जग्गा खिचोला गरेर सोमा घर समेत बनाएको भन्ने दावी लिई म प्रत्यर्थी चौधरी खंग समेत उपर सप्तरी जिल्ला अदालतमा सम्बत् २०५४ सालको सा.दे.नं. २०६८ को जग्गा खिचोला घर उठाई चलन मुद्दा दिएकोमा सो मुद्दामा विपक्षी वादी स्वयंले वादी दावी छाडेर सप्तरी जिल्ला अदालतबाट मिति २०५५/३/११ मा मिलापत्र भएको छ । साथै निवेदकले उल्लेख गरेको चार किल्ला दावी गरेको जग्गा Spot मा नरहेको, उक्त

जग्गाको निर्विवाद हकको प्रमाण समेत पेश नगरेको अवस्थामा भुट्टा व्यहोराको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ ।

१.४ पुनरावेदन अदालत राजविराजबाट मिति २०७०/३/२ मा जारी भएको आदेशको संक्षिप्त व्यहोरा :

निवेदकले दावी गरेको ०-०-१३ जग्गामा निवेदकको निर्विवाद हक भोगमा रहेको भन्ने निवेदन साथ लिखत प्रमाणबाट पुष्टि गर्न नसक्नुका साथै निवेदन दावीको जग्गाकै विषयमा सप्तरी जिल्ला अदालतमा सम्बत् २०५४ सालको सा.दे.नं. २०६८ को वादी यिनै निवेदकका आमा समुवा देवी खत्वेनी प्रतिवादी यसै मुद्दाका प्रत्यर्थी चौधरी खंग समेत भएको जग्गा खिचोला उठाई चलन मुद्दा चली वादी दावी छाडी सप्तरी जिल्ला अदालतमा मिति २०५५/३/११ मा मिलापत्र भएकोमा पुनः सोही जग्गा सोही विषयमा उही प्रतिवादीलाई विपक्षी बनाई निवेदन दायर गरेको देखियो । अतः यसमा निवेदन दावीको जग्गा २०५५ सालमा यिनै निवेदकले वादी दावी छाडी मिलापत्र गरिसकेको देखिँदा निवेदन माग बमोजिम निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुने देखिएन । निवेदकको निवेदन खारेज हुने ठहर्छ ।

१.५ रिट निवेदकको तर्फबाट यस अदालतमा दायर भएको पुनरावेदनको संक्षिप्त व्यहोरा :

निर्विवाद हक भोगको जग्गामा विपक्षीले घर बनाउन लागेको आशंका देखाई दिएको रिट निवेदनमा कुनै विचारै नगरी २०५५ सालको मिलापत्रलाई आधार बनाई रिट निवेदन खारेज गरेको पुनरावेदन अदालत राजविराजको आदेश कानूनी त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी सुरु रिट निवेदन माग दावी बमोजिम आदेश गरीपाउँ ।

३. आदेश खण्ड :

नियमबमोजिम मुद्दा पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र सहितको मिसिल संलग्न प्रमाण कागजातहरूको अध्ययन गरी पुनरावेदन अदालत राजविराजले रिट निवेदन खारेज गर्ने गरी गरेको फैसला मिलको छ, छैन र रिट निवेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्छ, सक्दैन भन्ने सम्बन्धमा हेरी निर्णय दिनुपरेको छ ।

यसमा रिट निवेदकको मूल दावीमा गाउँ वलकभित्रको मेरो बसोबास भोग चलनमा रहेको जग्गामा विपक्षीहरूले जवर्जस्ती प्रवेश गरी पक्की घर बनाउने आशंका रहेकोले सो कार्य नगर्नु नगराउनु भनी विपक्षीहरूको नाउँमा निषेधाज्ञाको आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने देखिन्छ । उक्त रिट निवेदनको खण्डन स्वरूप विपक्षीहरूबाट पेश भएको लिखित जवाफमा रिट निवेदन

दावीको जग्गा साविकमा चलेको खिचोला मुद्दामा निजकी आमाले हक छाडी मिलापत्र गरेको र दावी जग्गामा निवेदकको निर्विवाद हक भोग रहेको समेत नहुँदा रिट जारी हुने अवस्था छैन भन्ने रहेकोमा पुनरावेदन अदालत राजविराबाट रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्‍याई गरेको आदेश उपर रिट निवेदकको तर्फबाट यस अदालतमा पुनरावेदन पर्न आएको देखियो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा, प्रत्यर्थी विपक्षीहरूबाट जवर्जस्ती घर निर्माण गर्न लागेको भनी रिट निवेदकले दावी लिएको जग्गाको सम्बन्धमा रिट निवेदककी आमाले प्रत्यर्थी विपक्षी चौधरी खंग समेतका उपर सप्तरी जिल्ला अदालतमा २०५४ सालमा दायर गरेको जग्गा खिचोला घर उठाई चलन मुद्दामा वादी दावी छोड्ने गरी मिति २०५५/३/११ मा मिलापत्र गरेको देखिएको र सो कुरा अन्यथा हो भन्ने सम्बन्धमा रिट निवेदकले प्रमाण स्वरूप कुनै कागज पेश गरी दावीलाई पुष्टि गराउन सकेको पनि देखिँदैन । यस्तो अवस्थामा दावी जग्गामा निवेदकको निर्विवाद हक रहेको मान्न सकिने अवस्था आउदैन । निर्विवाद हकै नरहेको विषयमा निषेधाज्ञा जारी हुन नसक्ने सामान्य सिद्धान्त समेत रहेकोले पुनरावेदन अदालत राजविराजले निषेधाज्ञा जारि नगरेकोलाई अन्यथा भन्न मिलेन ।

अतः निवेदन दावीको जग्गा २०५५ सालमा यिनै निवेदकले वादी दावी छाडी मिलापत्र गरिसकेको देखिँदा निवेदन माग बमोजिम निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुन नसक्ने भन्ने आधारमा रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालत राजविराजको मिति २०७०/३/२ को आदेश मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत :- बाबुराम सुवेदी

कम्प्युटर गर्ने :- कल्पना बर्तौला

इति सम्बत २०७१ साल जेठ महिना १८ गते रोज १ शुभम् .....